

ONDERZOEK

Maatschappelijke bijdrage mkb in beeld

Uit onderzoek in opdracht van MKB-Nederland blijkt dat een ruime meerderheid (64%) van de ondernemers aangeeft dat hun bedrijf een grotere rol in de samenleving vervult dan puur economisch en andere prioriteiten en activiteiten heeft dan alleen 'geld verdienen'. Zo zet 69 procent zich actief in voor de leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie van de lokale gemeenschap en doet de overgrote meerderheid (74%) aan sponsoring van maatschappelijke organisaties en/of maatschappelijke activiteiten in de regio; van sportclubs, culturele organisaties en scholen tot zorginstellingen, voedselbanken en buurthuizen. Ondernemers steken daar niet alleen geld, maar ook uren en middelen in. Opgeteld komt dat neer op gemiddeld bijna 5.000 euro per bedrijf per jaar. Voor het totale mkb gaat het op jaarbasis om ruim 1,5 miljard euro. Het onderzoek is op 17 november jl., de Dag van de Ondernemer, gepresenteerd.

Prinsjesdagpeiling

Deze recente peiling van VNO-NCW en MKB-Nederland is door meer dan 1.300 ondernemers ingevuld. De belangrijkste resultaten:

- Ondernemers zeer bezorgd over stabiliteit en betrouwbaarheid politiek.
- Driekwart is ontevreden over de betrouwbaarheid en de stabiliteit van het bestuur. Ze zien polarisatie, versnippering van de politiek, het vergroten van het vertrouwen in de overheid en een langetermijnvisie daarbij als de grootste uitdagingen.
- Driekwart van de ondernemers verwacht dat de uitslag van de verkiezingen van invloed zal zijn op hun bedrijf. Ze verwachten vooral hogere kosten en meer eisen en regels.
- Ondernemers zijn nu veelal nog positief over de huidige situatie van hun bedrijf. Voor komend jaar ziet 59% het economische klimaat echter als onzeker of (zeer) somber. En er zijn natuurlijk zorgen over de internationale (politieke) spanningen en de gevolgen voor het bedrijf.
- Kosten (energie, grondstoffen, rente, loon), tekort aan personeel en regeldruk grootste knelpunten.
- Ondernemers zijn het erover eens dat de hoeveelheid (complexe) regels ten koste gaat van het ondernemen, dat minder of niet werken te veel 'beloond' wordt in Nederland en dat er echt meer (betaalbare) woningen moeten komen.

MKB FINANCIERING

Financieringsconvenant

Financiering moet voor ondernemers in het mkb beter beschikbaar en bereikbaar worden. Om dat te bereiken hebben MKB-Nederland, Stichting MKB Financiering, Qredits, Invest NL, Invest International en de Nederlandse Vereniging van Banken hun handtekening gezet onder het nationaal convenant mkb-financiering, dat op initiatief van MKB-Nederland tot stand is gekomen. De partijen hebben het convenant 16 november jl. in Den Haag aangeboden aan minister Adriaansens van EZK. Ambitie is om in Nederland toe te groeien naar het beste mkb-financieringsklimaat van Europa in 2030. Partijen gaan onder meer de mogelijkheden bekijken om het eigen vermogen te versterken, de non-bancaire financiering te versterken en Europese middelen beter te benutten. Ook laten zij zich inspireren door de succesvolle werkwijzen en instrumenten in andere landen, zoals van de British Business Bank in het Verenigd Koninkrijk. Minister Adriaanse steunt het convenant en heeft speciaal gezant mkb-financiering aangewezen die de regie op alle onderdelen van het convenant voert en de voortgang bewaakt.

Moties Tweede Kamer

Vlak voor het verkiezingsreces zijn vooral tijdens de begrotingsbehandeling EZK op alle lobbypunten van MKB-Nederland resultaten behaald:

- Er is 10 miljoen vrijgemaakt voor landelijke opschaling van de MKB Duurzaamheidslening van Qredits. Dit betekent dat in 2024 Qredits voor 50 miljoen aan kredieten kan verstrekken tegen 2,5% voor energiebesparende maatregelen.
- Onderzocht gaat worden wat er nodig is voor een nieuwe versie van de durfkapitaalregeling (Belgische win-win regeling) om particulieren te stimuleren te investeren in ondernemers.
- Er komt een verkenning naar de noodzaak van een fonds voor kleine en achtergestelde leningen voor het mkb van 50.000 tot 500.000 euro.
- Minister Adriaansens heeft toegezegd om te onderzoeken: 1. hoe ziet het instrumentarium van de British Business Bank eruit en welke garanties, subsidies en/of andere regelingen kent die bank? 2. Waar zitten de verschillen met Nederland en waar liggen voor Nederland dus kansen om het marktfaalen aan te pakken?
- Verder is het demissionair kabinet gestart met een Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) naar bedrijfsfinanciering, waarbij ook wordt gekeken naar de vraag of er sprake is van marktfaalen.

REGELDRIK

Doelstelling op regeldruk

Het is gelukt om harde, meetbare doelstellingen om de regeldruk te verminderen goed in de verkiezingsprogramma's te krijgen. Tijdens de begrotingsbehandeling EZK is bovendien in een motie aangenomen om een concrete reductiedoelstelling van -25% regeldruk vast te stellen.

Reductie regeldruk sociale domein (onderzoek)

De Tweede Kamer heeft voor het verkiezingsraces nog de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid behandeld. Daarin werden de hoge lasten- en regeldruk waartegen mkb'ers aanlopen aan de orde gesteld en dat dit voor het grootste deel voortkomt uit generieke werkgeversverplichtingen. De Kamer heeft, naar aanleiding van het MKB Indicatorprogramma, vervolgens een motie aangenomen van SGP en BBB met het verzoek aan de regering om verschillende beleidsvarianten uit te werken voor verlaging van de belasting-, premie- en regeldruk om de lasten voor (mkb-)werkgevers te verlichten, onder meer door kleine mkb'ers vaker uit te zonderen. "Volgend jaar stijgt de Aof-premie en wordt de zelfstandigenaftrek en mkb-winstvrijstelling afgebouwd. Hoog tijd om de lasten van de ondernemer te verlichten." zo werd het toegelicht. Deze moties moeten voor het voorjaarsreces zijn uitgewerkt.

Rol poortwachters (witwassen)

Banken, verzekeraars, makelaars, trustkantoren, notarissen (poortwachters) en ondernemers presenteerden onlangs het rapport 'Krachten gebundeld'. Samen met MKB-Nederland en VNO-NCW hebben zij KPMG opdracht gegeven om te onderzoeken hoe zij vanuit hun poortwachtersrol zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen bijdragen aan witwasbestrijding, terrorismebestrijding (Wwft) en naleving van de Sanctiewet. De poortwachters willen een nationaal coördinator vanuit de overheid, informatiedeling tussen poortwachters in de keten en een onderling waarschuwingssysteem om criminelen te weren. Het rapport focust op onderlinge (publiek en private) samenwerking, gaat in op wat poortwachters zelf kunnen doen en waar zij ondersteuning van de overheid nodig hebben. Poortwachters zijn nu onvoldoende in staat efficiënt en effectief hun werk te doen. Bonafide ondernemers lijden hieronder en criminelen kunnen vrijwel ongestoord hun gang gaan via ondergrondse bankiers.

SME RELIEF PACKAGE

Op 12 september heeft de Europese Commissie het 'SME Relief Package' gepubliceerd met maatregelen om het mkb te ondersteunen en ondernemerschap te stimuleren. Het pakket bevat veel actiepunten waarvoor MKB-Nederland zich in Brussel heeft ingezet. Zo hebben wij bijvoorbeeld gepleit voor het aanpakken van (cumulatieve) regeldruk, het verminderen van rapportageverplichtingen, het verhogen van het budget van InvestEU en het toepassen van een inflatiecorrectie voor drempelwaarden voor accountantscontrole onder de Accounting Directive. Voorzitter Von der Leyen een harde reductiedoelstelling van 25% minder rapportageverplichtingen afgekondigd en aangegeven dat de mkb-toets steviger wordt toegepast.

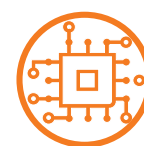
FISCAAL

Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR)

De aangekondigde verlaging van het vrijstellingspercentage voor de schenk- en erfbelasting van 83% naar 70% is van tafel. De Tweede Kamer heeft een amendement aangenomen om het percentage terug te brengen naar 75%. Hiermee blijft de BOR op dit punt grotendeels in stand. MKB-Nederland, VNO-NCW en FBNed hebben gelobbyd om het percentage niet te verlagen, ook om in Europa niet verder op achterstand te komen staan. Voor oude familiebedrijven en bedrijven met veel familiale aandeelhouders is het goed nieuws dat de zogenaamde verwateringsregeling vervalt. Als een individueel familielid minder dan 0,5% aandelen heeft maar deze heeft verkregen middels schenking of vererving uit een aanmerkelijk belang dan wordt de BOR wel van toepassing. De bezits- en voortzettingseis wordt versoepeld zodat bedrijven flexibel kunnen blijven ondernemen. Deze maatregel zal per januari 2026 ingaan. Verder vervalt de dienstbetrekkingseis, waardoor je niet meer drie jaar op de loonlijst hoeft te staan om in aanmerking te komen voor de BOR.

MKB-Winstvrijstelling

De Tweede Kamer heeft een amendement aangenomen waarmee de voorgestelde verlaging van de mkb-winstvrijstelling voor 2024 nagenoeg wordt gehalveerd. Hiermee komt de mkb-winstvrijstelling op een percentage van 13,31 procent. Voor MKB-Nederland een belangrijk amendement, want hiermee kunnen IB-ondernemers in dat jaar een grotere aftrekpost op hun winst hanteren.

DIGITALISERING

Naar een nog sterkere digitale economie

Nederland is vanouds één van de Europese koplopers in digitalisering, maar het mkb blijft achter. In de nationale strategie voor de digitale economie heeft het kabinet ambities geformuleerd om die digitale economie verder te versterken en om als Europese koploper bij te dragen aan 'Europe's digital decade', het programma waarmee de EU Europa's positie op het digitale wereldtoneel wil verstevigen. Nederland is daarmee op de goede weg, maar met

een goede mix van investeringen en faciliterend overheidsbeleid kan ons land verdere stappen maken in het realiseren van de digitale ambities. Belangrijk is dat een volgend kabinet flink investeert in opschaling van het programma Mijn digitale zaak dat samen met MKB-Nederland is ontwikkeld, en waarmee mkb-ondernemers geholpen worden met digitaliseren.

NIS2-keurmerk voor versterken cyberveiligheid

Het platform Samen Digitaal Veilig, een initiatief van MKB-Nederland en VNO-NCW, heeft begin november tijdens een bijeenkomst met 50 brancheverenigingen in Den Haag het NIS2-keurmerk gelanceerd. Het keurmerk is bedoeld om mkb-bedrijven te ondersteunen die aan grote ondernemingen leveren en onder de NIS2-wetgeving vallen. Hiermee kunnen deze bedrijven volgend jaar gaan aantonen dat zij aan de eisen voldoen.

NETCONGESTIE

De Tweede kamer heeft op de laatste vergaderdag voor het verkiezingsreces ingestemd met een amendement van VVD, CDA, SGP en ChristenUnie om al in 2024 zo'n 55 miljoen extra te investeren in de aanpak van netcongestie. Een resultaat van een gezamenlijke lobby van netbeheerders, MKB-Nederland en VNO-NCW. Deze impuls voor 2024 komt bovenop de plannen van minister Jetten, die geen middel onbenut wil laten om dit grote probleem voor duizenden ondernemers op te lossen. Netcongestie zorgt voor steeds hogere maatschappelijke kosten en negatieve effecten. Zo'n 6.000 ondernemers staan inmiddels op de wachtlijst en hun verduurzaming komt hierdoor in de knel.

DEB CAMPAGNE

Begin oktober is het programma DEB – onderdeel van het MKB Projectenbureau - (Duurzaam.Energie.Besparen) gestart met de communicatiecampagne 'Energie besparen – weet wat kan en wat moet'. Wanneer een bedrijf een energieverbruik heeft van boven de 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas (equivalent), dan geldt de informatieplicht energiebesparing. Dit is een wettelijke verplichting om één keer in de vier jaar inzicht te geven in de energiebesparende maatregelen die je als ondernemer treft.

RUIMTE VOOR BEDRIJVENTERREINEN

Minister Adriaansens presenteerde in oktober het programma 'Ruimte voor economie', waarmee ze ervoor wil zorgen dat er 700 hectare bedrijventerrein per jaar bij komt. Daarvoor is het wel nodig om de trend te keren: want bedrijventerreinen staan steeds vaker onder druk, onder meer door oprukkende woningbouw. Ook voor de transities naar een duurzame en circulaire economie is extra ruimte nodig. Ruimte voor bedrijven komt steeds vaker in de knoei en de ondernemersorganisaties trokken hier eerder dit voorjaar over aan de bel. Voldoende ruimte voor werk en economie is een belangrijk fundament onder onze brede welvaart. De minister erkent dit en wil dat in 2050 circa 3 procent van ons land beschikbaar is voor economie, werk en ondernemers. Economische activiteiten nemen nu 2,6 procent van het oppervlakte van Nederland. Bedrijventerreinen bieden 30 procent van alle werkgelegenheid in ons land en 40 procent van ons nationaal inkomen wordt er verdiend.

GROOT RIJBEWIJS ELEKTRISCHE BUSJES

Een meerderheid van de Kamer stemde voor de motie om 'de tijdelijke vrijstelling voor rijbewijs C-plicht voor zero-emissie bedrijfsvoertuigen te verlengen tot een blijvend Europees juridisch kader is vastgesteld'. Voor het besturen van voertuigen boven de 3.500 kilo is normaliter een groot rijbewijs nodig. Daarom is er een tijdelijke uitzondering gekomen voor elektrische busjes tot 4.250 kilo, omdat die vanwege het batterijpakket zwaarder zijn, maar die regeling loopt eind dit jaar af. Minister Harbers komt op korte termijn met een brief over de uitvoering van deze motie.

SECTORAGENDA MARITIEME MAAKINDUSTRIE

Drie bewindslieden (EZK, Defensie en I&W) én speciaal gezant Marja van Bijsterveldt presenteerden onlangs een nieuwe sectoragenda voor de maritieme maakindustrie die met de sector zelf is opgesteld. In 2024 en 2025 komt er € 60 miljoen extra voor innovatie en verduurzaming van de scheepsbouw. MKB-Nederland en VNO-NCW waren nauw betrokken bij de nieuwe plannen. Nederland heeft een sterk en innovatief maritiem cluster met prachtige (mkb) maakbedrijven, maar dit staat sterk onder druk door staatsinmenging in andere landen en oneerlijke concurrentie.

SOCIALE ZAKEN

Betere loonstrook schept veel meer helderheid voor werknemers

Een werknemer met een bruto salaris van 3.200 euro, kost de werkgever aan loonkosten eigenlijk 4.322 euro per maand. Dat is ruim een derde meer dan wat mensen zich realiseren. Netto krijgt een werknemer daarvan 2.393 euro op zijn rekening. Als een werkgever een werknemer met een modaal salaris één euro loonsverhoging per uur wil geven, kost dit in werkelijkheid zo'n één euro tachtig. Zo'n tachtig cent gaat naar belastingen en premies. Dit wordt transparant voor werknemers dankzij de 'betere loonstrook' die is ontwikkeld door de Argumentenfabriek in opdracht van het Ministerie van SZW en met steun van o.a. VNO-NCW en MKB-Nederland.

Concept wetsvoorstel zelfstandigen

MKB-Nederland en VNO-NCW hebben grote zorgen over onderdelen van de nieuwe conceptwet die leiden tot hernieuwde onzekerheid in de markt bij zowel zelfstandigen als opdrachtgevers, met name de bepalingen over wanneer iemand ingebed zou zijn in een organisatie (en wat zou moeten leiden tot de conclusie dat iemand eigenlijk in dienst hoort te zijn). Vanaf het moment dat dit element in de conceptwet is ingebracht hebben MKB-Nederland en VNO-NCW hun bezwaren hiertegen geuit. Ook kent het wetsvoorstel geen overgangsrecht. Dat en meer staat in onze uitgebreide inbreng bij de internetconsultatie van het conceptwetsvoorstel.

Banenafpraak. "100.000 banen"

Deze afspraak van 100.000 extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking halen we keer op keer. Zeker ook door de vele werkgevers in het mkb die een werknemer met een beperking in dienst hebben. Het wordt wel steeds

lastiger, ook omdat de kandidatenstroom via gemeenten en UWV minder wordt. We bepleiten dan ook een hernieuwde inzet van gemeenten en UWV om mensen vanuit de doelgroep in beeld te brengen. Bereikt is wel dat de doelgroep iets wordt uitgebreid. Een Wetsvoorstel ligt nu bij de Tweede Kamer om de doelstelling van de marktsector (100.000) samen te voegen met die van de overheid zelf (25.000) én om een nieuwe boetesystematiek te introduceren. Daar zijn we geen voorstander van. De overheid haalt immers de eigen doelstelling jaar op jaar bij lange na niet.

Pensioenstelsel

<https://www.ondernemen.nl/hetnieuwepensioen> is het project van MKB-Nederland om ondernemers voor te bereiden op het nieuwe pensioenstelsel. De nieuwe Pensioenwet maakt het pensioen transparanter, waardoor werknemers deze arbeidsvoorwaarde beter waarderen. Ook worden de premies stabiel en daarmee de kosten voor spelbaarder. De Eerste Kamer heeft vlak voor de zomer de nieuwe wet aangenomen. Veel sectoren en pensioenfondsen zijn druk bezig. Het is ook voor mkb-werkgevers met een verzekerde pensioenregeling van belang om te bezien wat het voor hen betekent. En het is een moment voor werkgevers zonder pensioenregeling om te overwegen er een te introduceren.

Wetsvoorstel voor wijziging re-integratieregels bij ziekte in tweede jaar

Dit wetsvoorstel is onderdeel van de afspraken die MKB-Nederland maakte met de vakbonden. Het doel is om kleine en middelgrote werkgevers en hun medewerkers meer zekerheid en flexibiliteit te geven bij langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid. Kern is dat re-integratie in het tweede ziektejaar zich richt op het tweede spoor, dat wil zeggen dat de medewerker bij een andere werkgever gaat werken. De werkgever kan dan een vervanger aanstellen. Dit is een stap in de goede richting om de knelpunten rond de loondoorbetaling bij ziekte aan te pakken. Het wetsvoorstel zal leiden tot minder administratieve lasten, minder kosten en minder risico's voor werkgevers en werknemers.